

Türkiye'de Muhasebe Denetimi Alanında Akademik Üretkenlik: Akademisyen Profilleri Üzerine Bir İnceleme*

Mustafa ZEYTİN**

ÖZET

Bu çalışma, Türkiye'deki üniversitelerde muhasebe denetimi alanında görev yapan akademisyenlerin akademik üretkenlik düzeylerini çeşitli değişkenler çerçevesinde analiz etmeyi amaçlamaktadır. Yükseköğretim Kurulu (YÖK) Akademik veri tabanı kullanılarak 1.283 akademisyenin "muhasebe" alanında görev yaptığı tespit edilmiş olup, bu akademisyenlerden "denetim" anahtar kelimesiyle çalışmalar yapan 449 akademisyenin profilleri içerik analizi yöntemiyle değerlendirilmiştir. Akademisyenlerin cinsiyetleri, akademik unvanları, görev yaptıkları üniversite ve birimler ile yayın türleri detaylı biçimde incelenmiştir. Araştırma sonucunda, erkek akademisyenlerin sayıca baskın olduğu, bu alandaki akademisyenlerin en fazla İstanbul Üniversitesi'nde görev yaptığı, bilimsel üretkenlikte ise akademisyenler tarafından yapılan toplam 14.963 yayının özellikle profesör ve doçent unvanlı öğretim üyeleri tarafından yapıldığı ve bilimsel yayınların büyük çoğunluğunun ulusal-Türkçe makalelerden oluştuğu tespit edilmiştir. Çalışmada, uluslararası görünürlüğün artırılması ve öğretim görevlisi ile araştırma görevlisi unvanlarına sahip akademisyenlerin yayın üretkenliklerinin teşvik edilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Muhasebe, Muhasebe Denetimi, Akademisyen, Akademik Yayın,

Jel Sınıflandırması: M41, M42

Academic Productivity in Accounting Auditing in Türkiye: A Study on the Profiles of Academicians

ABSTRACT

This study aims to analyze the academic productivity levels of academics working in the field of accounting auditing at universities in Türkiye within the framework of various variables. Using the Council of Higher Education (YÖK) Academic database, 1,283 academics were identified working in the field of "accounting." The profiles of 449 of these academics, who conducted research using the keyword "auditing," were evaluated using content analysis. The academics' gender, academic titles, universities and departments, and publication types were examined in detail. The study found that male academics predominated in number, with the highest number of academics in this field working at Istanbul University. Regarding scientific productivity, it was determined that a total of 14,963 publications were produced by academics, particularly professors and associate professors, and that the vast majority of scientific publications consisted of articles in Turkish. The study concluded that the international visibility of academics holding lecturer and research assistant titles should be increased and the publication productivity of academics holding lecturer and research assistant titles should be encouraged.

Keywords: Accounting, Accounting Auditing, Academician, Academic Publication,

Jel Classification: M41, M42

* Published by The Journal of Accounting and Finance. This article is published under the Creative Commons Attribution (CC BY 4.0) licence.

Makale Gönderim Tarihi: 09.09.2025, **Makale Kabul Tarihi:** 24.01.2026, **Makale Türü:** Araştırma Makalesi

** Dr. Öğr. Üyesi, Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi, Bozüyük Meslek Yüksekokulu, mustafa.zeytin@bilecik.edu.tr, ORCID: 0000-0002-4217-715X

1. GİRİŞ

Muhasebe denetimi, finansal bilgilerin doğruluğunun ve güvenilirliğinin sağlanması açısından işletmelerin kritik bir fonksiyonudur. Küresel ölçekte yaşanan finansal skandallar, özellikle Enron, Parmalat ve WorldCom gibi örnekler, bağımsız denetimin ekonomik sistemdeki rolünü bir kez daha ortaya koymuştur (Çetinoğlu, 2023:81; Benston, 2003:2-3; Sikka, 2009:871). Türkiye özelinde ise, Avrupa Birliği'ne uyum sürecinin 2000'li yıllardan itibaren başlamasıyla, Kamu Gözetimi Kurumu'nun kurulması ve Türkiye Denetim Standartları'nın yayımlanması gibi gelişmeler, denetim alanında hem uygulamada hem de akademik dünyada önemli değişim ve dönüşümler yaratmıştır.

Bu gelişmelerin doğrudan bir yansıması olarak, muhasebe denetimi alanında yapılan akademik çalışmaların sayısı son yıllarda kayda değer biçimde artmıştır. Bu artış, sadece yayın sayılarında değil, aynı zamanda çalışma konularında, iş birliği ağlarında ve araştırma metodolojilerinde de çeşitliliğe yol açmıştır. Denetim alanında yapılan literatür çalışmaları, yayınların daha çok büyük veri, veri analizi, denetim kalitesi, finansal raporlama, bağımsız denetimde ücretlendirme ve kazanç yönetim uygulamalarına odaklandığını ortaya koymaktadır (Solak ve Faydalı, 2023:270-271).

Üniversiteler, bilgi üretimi ve bilginin yayılımı yoluyla toplumsal gelişime ve ekonomik kalkınmaya katkı sağlayan en önemli kurumlardan biridir (Erdem, 2013: 109). Bu katkının özünde akademisyenlerin yürüttüğü bilimsel çalışmalar ve ürettikleri yayınlar yer almakta ve dolayısıyla akademik performans, üniversitelerin niteliğini belirleyen en temel faktörlerden biri olmaktadır (Boyraz ve Kabakulak, 2020: 2154). Akademik performans genellikle bilimsel üretkenlikle ölçülmekte; yayın sayısı, atıf düzeyi ve uluslararası görünürlük gibi kriterlerle değerlendirilmektedir (Wills vd., 2013: 5; Sinatra vd., 2016: 1).

Bilimsel üretkenlik, sadece bireysel motivasyonlarla değil aynı zamanda kurumsal koşulların sağlanması, araştırma imkanları ve ulusal/uluslararası akademik ortamla da şekillenmektedir (Mengi ve Schreglmann, 2013: 13; Atta-Owusu ve Fitjar, 2021: 1). Bu bağlamda, akademisyenlerin araştırma faaliyetlerini etkileyen faktörler literatürde hem içsel motivasyonlar (bilimsel merak, kişisel tatmin) hem de dışsal motivasyonlar (kariyer ilerlemesi, finansal teşvikler, toplumsal katkı) çerçevesinde ele alınmaktadır (Chen vd.; 2006: 181; Hermanowicz; 2012: 289). Ancak özellikle son yıllarda “yayınla yada yok ol” anlayışı, akademik camiada üretim baskısını artırmış ve yayın

performansını niteliksel tartışmalarla birlikte daha görünür hale getirmiştir (Grancay vd.; 2017: 1814).

Türkiye bağlamında bakıldığında, akademik performans ve üretkenlik alanında yapılan araştırmalar, akademisyenlerin yayın performansının farklı dinamikler tarafından belirlendiğini göstermektedir. Bu çalışmalardan elde edilen bulgular, Türkiye’deki akademisyenlerin önemli ölçüde bildiri ve makale türünde yayın ürettiklerini ve bu yayınların dilinin çoğunlukla Türkçe olduğunu, (Boyras ve Kabakulak, 2020: 2156) uluslararası veri tabanları tarafından taranan dergilerde ise akademisyenlerin yayın performansının görece düşük olduğu, akademisyenlerin yalnızca küçük bir bölümünün yüksek etki faktörlü dergilerde yayın yapabildikleri tespitinde bulunmuşlardır (Serçemeli, vd., 2025: 242). Uluslararası literatür ise, muhasebe akademisyenlerinin araştırma üretkenliğini etkileyen faktörlerin bireysel yetkinliklerden kurumsal araştırma kültürüne kadar çok katmanlı olduğunu vurgulamaktadır (Wills vd., 2013: 7).

Dolayısıyla, akademik üretkenliğin değerlendirilmesi yalnızca sayısal göstergelerle sınırlı kalmamalı; yayınların niteliği, akademisyenlerin motivasyon kaynakları ve araştırma ortamının koşullarıyla birlikte ele alınmalıdır. Bu çerçevede yapılacak çalışmalar, hem Türkiye’de akademik performansın mevcut durumunu ortaya koymakta hem de gelecekte akademik verimliliğin artırılmasına yönelik politika ve stratejiler geliştirilmesine katkı sunmaktadır.

Bu bağlamda literatürde, Türkiye’de muhasebe denetimi alanında çalışan akademisyenlerin profilleri, akademisyenlerin unvan dağılımları, hangi üniversite ve birimlerde görev aldıkları, yapmış oldukları yayınların türleri gibi yapısal unsurlar detaylı biçimde ele alınmamıştır. Bu boşluktan hareketle çalışmanın temel amacı, Türkiye’de muhasebe denetimi alanında bilimsel çalışmalar yapan akademik personelin profillerini ele alarak akademik üretkenliklerini içerik analizi yöntemiyle analiz edip mevcut durumu ve alanın gelişim eğilimlerini ortaya koymaktır.

2. LİTERATÜR TARAMASI

Literatürde akademisyenleri konu alan çok çeşitli araştırmalar bulunmaktadır. Akademisyenlerin bilimsel yayın yapma motivasyonlarını, akademik yayın performanslarını inceleyen çalışmalar oldukça geniş bir yelpazeye sahiptir. Bu kısımda çalışmanın amacı doğrultusunda ulaşılan ulusal ve uluslararası bilimsel yayınlar kronolojik sırayla kısaca açıklanmıştır.

Serçemeli vd. (2025), Türkiye’deki üniversitelerde görev alan muhasebe akademisyenlerinin Web of Science (WoS) veri tabanına dahil uluslararası endeksli dergilerdeki yayın performanslarını

tespit etmeyi ve bu dergilerde yayın yapma düşüncelerini belirleyen faktörlerin neler olduğunu ortaya çıkarmayı amaçladıkları çalışmalarında, ilk olarak Türkiye’deki üniversitelerde 1271 akademik personelin muhasebe alanında görev yaptığını bunların %80,6’sının WoS veri tabanındaki dergilerde yayının olmadığını, ayrıca WoS’taki yayınların çoğunluğunun ise Türkiye adresli ESCI endeksli dergilerde olduğunu tespit etmişlerdir. Çalışmanın diğer kısmında ise 226 akademisyene yayın yapma nedenlerini belirlemeye yönelik bir anket uygulanmış araştırmaya katılan katılımcıların; WoS endeksli dergilerde çalışmalarını yayınlama isteklerinin bulunduğu, ancak araştırma fırsatlarının yetersiz kaldığı, bilimsel yetkinliklerini geliştirmeye ihtiyaçlarının olduğu ve akademik unvanları ilerledikçe yayın yapma motivasyonlarında azalma olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Bonnard ve Duguet (2025), Fransa’da görev yapan 2.656 akademisyen üzerine yaptıkları araştırmalarında Doçent ve Profesör kadrosuna sahip akademisyenlere anket çalışması uygulamışlardır. Çalışmaya katılan akademisyenlerin %47’si kadın %53’ü ise erkektir. Elde edilen bulgulara göre Sosyal ve Beşeri bilimlerde görev alan akademisyenler daha çok kitap yayınlamaya önem verirken, Fen, Teknoloji ve Sağlık alanında görev yapan akademisyenlerin ise bilimsel dergilerde makale yayınlamayı daha fazla tercih ettiklerini gözlemlemişlerdir. Mühendislik ve matematik alanlarındaki akademisyenlerin yayınlarının daha fazla fonlandığı belirtilmiştir.

Akın (2024), çalışmasında bilgi teknolojileri ortamında gerçekleştirilen denetim konusunu ele alan yayınları bibliyometrik yöntem ve içerik analizi kullanarak incelemiştir. Son yirmi yıl içerisinde yayınlanan 2197 makale bu amaçla analiz edilmiştir. Elde edilen sonuçlar VOSviewer programı aracılığı ile görselleştirilmiş ve tablolarla açıklanmıştır. Araştırmaya göre, en çok yayının 2022 yılında gerçekleştiği, ABD’ nin en fazla yayına sahip ülke olduğu, en sık kullanılan anahtar kelimelerin ise “denetim” ve “blockchain” olduğu tespit edilmiştir.

Cumbana ve Ventura (2024), çalışmalarında denetim alanında son yirmi yılda (2003-2023) yaşanan değişimleri tespit etmek amacıyla Scopus ve Web of Science veri tabanlarını kullanarak 1177 makaleyi R-Studio programı ile bibliyometrik analize tabi tutmuşlardır. Çalışma neticesinde, en sık kullanılan anahtar kelimelerin “denetim”, “denetim komitesi”, “kurumsal yönetim” ve “denetim kalitesi” olduğunu, en çok yayın yapan ülkelerin başında ABD, İngiltere ve Çin’ in yer aldığını, “Sustainability”, “Cogent Business and Management” ve “Current Issues in Auditing” dergilerinin en fazla çalışmayı yayınlayan dergiler olduğunu tespit etmişlerdir.

Katanalp (2024), Türkiye’deki üniversitelerde görev alan muhasebe akademisyenlerinin uluslararası tanınırlığı üzerine bir çalışma gerçekleştirmiştir. Yazar Web of Science Core Collection

veri tabanından Türkiye adresli muhasebe anahtar kelimesini içeren 382 çalışmayı incelemiş bu yayınların 674 yazar tarafından yapıldığı, 98 yayının tek yazarlı olduğu, en çok atıf alan yayınların sürdürülebilirlik konusunda olduğu ve tematik değişimin son yıllarda muhasebe eğitimi ve muhasebe tarihi konularına yönlendiğini tespit etmiştir.

Bağdat ve Erdost (2023), Türkiye’de muhasebe alanında “iç kontrol” konusuna yönelik 2008–2022 yıllarını kapsayan lisansüstü tezleri inceleyerek yıllara, sektöre, üniversitelere, konulara ve anahtar kelimelere göre sınıflandırmayı amaçlamışlardır. Araştırmada, YÖK Ulusal Tez Merkezi’nde erişime açık olan 327 yüksek lisans ve 59 doktora tezi olmak üzere toplam 386 tezi analize tabi tutmuşlardır. Araştırma sonucunda, en çok çalışmanın 2019 yılında yapıldığı, İstanbul Okan Üniversitesi’nin daha fazla tezde katkı sağladığı, en sık anket yönteminin kullanıldığı tespit edilmiştir. İç kontrolün denetim etkileşimi ve kamuda iç kontrol en fazla ele alınan konular olduğu sonucuna varılmıştır.

Çetinoğlu (2023), çalışma kapsamında, dergi park veri tabanında Türkiye’de 2011-2022 yılları arasında bağımsız denetimi konu alan 392 çalışma içerik analizi kullanılarak incelenmiştir. Çalışma sonucunda, en fazla yayının 2019 yılında yapıldığı, daha çok iki yazarlı çalışmaların bulunduğu, son on yılda daha fazla denetim kalitesi konusunun çalışmalarda yer aldığı belirlenmiştir. Araştırma neticesinde bağımsız denetim beklenti farkı ve güvence denetim standartları daha az çalışılan konular olduğu görülmüştür.

Parlar ve Kart (2022), COVID-19 salgınının yaşandığı dönemde akademisyenlerin akademik motivasyonu ve bilimsel üretkenliklerinin incelenmesini amaçladıkları çalışmalarında, yarı yapılandırılmış görüşme formu ile 27 akademisyen üzerine bir inceleme yapmışlardır. Elde edilen bulgular neticesinde 16 akademisyen salgın dönemi öncesine göre yayın sayısını artırırken, dokuz akademisyenin salgın öncesine göre performanslarının azaldığı 2 akademisyende ise bir değişimin yaşanmadığı tespit edilmiştir. Yayın sayılarının artması akademisyenlerin konfor alanında çalışıyor olmaları ve daha fazla yayın yapma isteklerinden kaynaklandığını ifade etmişlerdir.

Yeşilçelebi (2022), denetimin dijital dönüşümü üzerine akademik yayınları incelemek için bilimsel ölçüm ve içerik analizi tekniklerini kullanmıştır. Scopus veri tabanından alınan 1960-2022 yılları arasındaki veriler değerlendirilmiştir. Çalışmadan elde edilen bulgular neticesinde, literatüre en büyük katkıyı sağlayan ülkeler Amerika Birleşik Devletleri, Birleşik Krallık ve Avustralya olmuştur. Ayrıca, ağ analizi, teknolojik inovasyon, bilgi teknolojisi, denetim, veri analitiği, sürekli

denetim, raporlama ve yönetim, çalışmanın nitel bulgularında ayrıntılı olarak açıklanan yedi ayrı araştırma alanını oluşturmaktadır.

Demirtaş (2022), çalışmasında pazarlama alanında görev yapan kadın akademisyenlerin profilleri üzerine bir inceleme gerçekleştirmiştir. Bu alanda 660 kadın akademisyen bulunduğu bunların daha çok (f: 224) Dr. Öğretim Üyesi unvanına sahip oldukları, en fazla (f: 20) Dokuz Eylül Üniversitesi'nde çalışan akademisyenin olduğu, 248 akademisyen ile en çok işletme bölümlerinde görev yaptıkları, en fazla uluslararası bildiri türünde yayına sahip oldukları ve üniversiteler bünyesinde çok sayıda idari görevde buldukları bunların başında ise bölüm başkanlığı görevini yürüttükleri tespit edilmiştir.

Salur (2020), çalışmasında, 2002-2019 yılları arasında Türkiye'de akademik dergilerde denetim alanında yayımlanan yayınları içerik analizi yöntemiyle incelemiştir. Ulakbim TR Dizin'de yapılan aramalar sonucunda 115 adet makaleye ulaşılmış ve bu makaleler türlerine, yıllara göre dağılımlarına, yayımlandıkları dergilere, yazar ve kurum sayılarına ve araştırma temalarına göre değerlendirilmiştir. Elde edilen sonuçlara göre, denetim alanındaki yayınların yoğunluğunun özellikle 2015-2018 yılları arasında arttığını, iç denetim ve bağımsız denetimin en çok araştırılan konular olarak ortaya çıktığını göstermektedir. Ayrıca, makalelerin çoğunun araştırma tabanlı olduğu, çalışmaların işletme ve iktisat alanlarında yoğunlaştığı ve en sık kullanılan anahtar kelimelerin denetim standartları, risk, iç denetim ve bağımsız denetim olduğu tespit edilmiştir.

Güney (2020), Türkiye'deki muhasebe akademisyenleri üzerine çeşitli değişkenler kullanarak yapmış olduğu çalışmasında, akademisyenlerin profillerini ortaya koyarak yoğunlaştıkları konuları tespit etmeye çalışmıştır. Ağustos 2020 tarihi itibari ile muhasebe alanında Türkiye'de 1179 akademisyenin görev yaptığını bunların %64,5'inin erkek, %35,5'inin kadın olduğu, unvan dağılımlarına göre sırasıyla akademisyenlerin %35'nin Öğretim Görevlisi, %27,7'sinin Doktor Öğretim Üyesi oldukları, muhasebe alanında en fazla (f: 42) akademisyenin Marmara Üniversitesi'nde görev aldığı, bu akademisyenlerin daha çok fakültelerde görev yaptıkları tespit edilmiştir. Muhasebe alanındaki akademisyenlerin çoğunlukla Denetim, Finansal Muhasebe, Finansal Tablo Analizi, Yönetim ve Maliyet Muhasebesi, Uluslararası Muhasebe gibi geleneksel konulara yoğunlaştığı araştırmanın bir başka sonucu olarak görülmektedir.

Taylor vd. (2018) muhasebe akademisyenlerinin seçkin dergilerde yayın yapmaya devam etme olasılıklarını inceledikleri çalışmalarında, 1990 ile 2011 yılları arasında uluslararası 6 seçkin muhasebe dergisinde tüm yazarları veri olarak alan 3971 makaleyi incelemiştir. Doktora eğitimini

tamamlayan 1371 akademisyenin örnekleme dahil edildiği bu akademisyenlerin mezuniyetlerinden sonraki ilk dört yıl içinde seçkin bir dergide yayın yapanlardan mezuniyetlerinden sonraki altıncı yıla kadar tekrar yayın yapma olasılığı %61 olarak tespit edilmiştir. Bu sonuç deneyimli akademisyenlerin kurumlar tarafından işe alınmalarında ve işe devamlarında önemli bir göstergedir.

Samkin ve Schneider (2014), muhasebe akademisyenlerinin üniversitelerin web sitelerini kullanarak araştırma profillerini inceledikleri çalışmalarında, üç farklı ülkenin karşılaştırmasını ele almışlardır. Avustralya, Yeni Zelanda ve Güney Afrika’ da ki akademisyenlerden örnekleme dahil edilen 2049 akademisyenin profilleri analiz etmişlerdir. Elde ettikleri bulgulara göre öğretim görevlisi ve öğretim görevlisi seviyesinde bulunan personelin daha çok kadın akademisyenlerden oluştuğu, buna karşılık kıdemli öğretim görevlilerinin ve profesörlerin erkek personel ağırlıklı olduğunu tespit etmişlerdir. Akademik yayınlar incelendiğinde Yeni Zelanda’ lı akademisyenlerin üç ülke arasında en üretken oldukları, Güney Afrikalı akademisyenlerin ise daha çok ulusal dergilerde yayın yaptıkları sonucuna ulaşmışlardır.

Wills vd. (2013), çalışmalarında muhasebe akademisyenlerinin araştırma verimliliğini etkilediğini düşündükleri faktörleri araştırmışlardır. Çalışmada 1998-2008 yılları arasında yayınlanmış uluslararası yayınlar ele alınmış ve araştırma üretkenliğini ele alan 23 yayın üzerine yazarlar tarafından derinlemesine inceleme gerçekleştirilerek üç faktörün ön plana çıktığı tespit edilmiştir. Bu faktörler sırasıyla "Kurumsal özellikler", "İçsel motivasyon" ve "Bilgi, beceriler ve diğer bireysel özellikler" dir.

Chan vd. (2005), 1991-2002 yıllarını kapsayan dönemde 18 farklı muhasebe dergisi ve beş en iyi dergi alt kümesini oluşturarak Asya-Pasifik bölgesinde 119 üniversitenin muhasebe alanındaki araştırma verimliliğini incelemişlerdir. Uzun bir tarihi geçmişe sahip olan üniversitelerin ilk 20 içerisinde yer almadıklarını, Hong Kong ve Singapur üniversitelerinin yıllar içerisinde araştırma verimliliği artarken Avustralya üniversitelerinin ise düşüş yaşadığını tespit etmişlerdir. Araştırma kapsamında en verimli ilk beş üniversitenin New South Wales Üniversitesi, Hong Kong Bilim ve Teknoloji Üniversitesi, Nanyang Teknoloji Üniversitesi, Sidney Üniversitesi ve Hong Kong Şehir Üniversitesi olduğu sonucuna ulaşmışlardır.

Genel olarak değerlendirildiğinde, muhasebe ve denetim alanında içerik analizi yöntemini kullanan çalışmalar teknolojiye değişimin denetim alanındaki etkilerini ele almakta ve gelecek trendleri ortaya koymaya çalışmaktadır. Ayrıca muhasebe akademisyenlerini ele alan çalışmaların ağırlıklı olarak akademisyenlerin motivasyonları ve üretkenliklerini etkileyen faktörlere odaklandığı

görülmektedir. Bu çalışma, ele aldığı dönem ve denetim alanında çalışan akademisyenlerinin profilleri üzerinden yayın üretkenliklerini incelemesi açısından Türkiye özelinde literatüre katkı sağlamayı amaçlamaktadır. Ayrıca YÖK Akademik veri tabanı kullanılarak denetim alanına özgü akademisyen profillerinin bu ölçekte ve ayrıntı düzeyinde ilk kez analiz edilmesi, çalışmanın özgün yönünü oluşturmaktadır.

3. YÖNTEM

YÖK Akademik sistemine kayıtlı muhasebe bilim alanında ve uzmanlık alanı olarak denetim anahtar kelimesini kullanan akademisyenlerin profillerinin incelenerek akademik üretkenliklerinin ortaya konulması bu çalışmanın amacını oluşturmaktadır. Bu amaca yönelik olarak söz konusu akademisyenlerin cinsiyet dağılımları, unvanları, görev yaptıkları üniversiteler ve birimlere göre dağılımlarının yanı sıra akademisyenlerin yayınlamış oldukları bilimsel yayınların türüne göre (makale, bildiri ve bilimsel kitap/ ders kitabı) cinsiyet ve unvan dağılımlarının yapılması hedeflenmiştir.

Çalışma kapsamında Yükseköğretim Kurulu' nun bir hizmeti olan ve Türkiye'deki akademisyenlerin kayıtlı olduğu YÖK Akademik "<https://akademik.yok.gov.tr/>" internet sayfası aracılığıyla 15.03.2025 ile 10.07.2025 tarihleri arasında yapılan araştırma sonucunda "muhasebe" bilim alanında YÖK Akademik sistemine kayıtlı bulunan 1.283 akademisyen arasından "denetim" anahtar kelimesini uzmanlık alanı olarak kullanan 449 akademisyen ile ilgili elde edilen veriler, daha önceden çalışmanın amacına uygun olarak belirlenen kriterlere göre içerik analizi yöntemi kullanılarak değerlendirmeye tabi tutulmuş ve nicel bir çalışma olarak sunulmuştur.

İçerik analizi, metinlerden açık ve güvenilir sonuçlar elde etmek için tarafsız, sistemli ve niceliksel olarak yapılan bir analizdir (Wimmer ve Dominick, 2000: 135–136). İçerik analizi, sosyal bilimlerde yazılı, görsel veya dijital verilerin sistematik biçimde incelenmesine olanak tanıyan araştırma yöntemlerinden biridir. Temel amacı, belirli kavramların, temaların ya da kategorilerin metin içerisindeki sıklığını ve ilişkilerini ortaya koymaktır. Krippendorff (2004:18) içerik analizini, "tekrarlanabilir ve geçerli çıkarımlar yapılmasına olanak tanıyan, verilerin bağlamına duyarlı bir araştırma tekniği" olarak tanımlamaktadır. Bu bağlamda içerik analizi, sadece metinlerdeki sözcük veya ifade sıklıklarının belirlenmesiyle sınırlı olmayıp, aynı zamanda metinlerin altında yatan anlamları da ortaya koymayı hedefler.

İçerik analizinin uygulanma süreci birden fazla aşamadan oluşmaktadır. İlk aşama, araştırma probleminin tanımlanması ve analize konu olacak verilerin seçilmesidir. Ardından, verilerin sistematik olarak incelenebilmesi için kodlama süreci gerçekleştirilir. Kodlama, metinlerdeki anlamlı birimlerin sembolik etiketlerle işaretlenmesi sürecidir (Miles ve Huberman, 1994: 56). Kodlardan hareketle daha geniş kavramsal yapılar olan kategoriler oluşturulur ve bu kategoriler aracılığıyla verilerin sınıflandırılması sağlanır.

Bunun yanı sıra içerik analizinde güvenilirlik ve geçerlik kritik önem taşımaktadır. Güvenirlik, farklı araştırmacıların aynı verileri benzer şekilde kodlayabilmesiyle; geçerlik ise elde edilen sonuçların araştırma amacına uygunluğu ve tutarlılığıyla ilişkilidir (Yıldırım ve Şimşek, 2021: 281-289; Krippendorff, 2004:211). Neuendorf (2017:14) bu süreci, araştırmanın sistematikliğini ve bilimsel değerini artıran temel ilkeler olarak vurgulamaktadır. Tüm bu aşamalar dikkate alındığında içerik analizi, birçok disiplinde kullanılabilen güçlü ve esnek bir yöntem olarak öne çıkmaktadır.

Bu çalışmada kullanılan içerik analizi yöntemi, akademik metinlerden ve istatistiksel verilerden sistematik bir biçimde bilgi çıkarımı yapmayı mümkün kılmıştır. Araştırma kapsamında YÖK Akademik veri tabanında yer alan akademik profiller incelenmiş, veriler belirlenen değişkenler doğrultusunda kodlanarak analiz edilmiştir. İçerik analizinin bu biçimde kullanımı, örneklemdeki akademik üretkenliği görünür kılmak ve akademik profilleri çok boyutlu olarak değerlendirmek adına oldukça işlevsel bir yöntem sunmaktadır (Wimmer ve Dominick, 2000:135-136). Çalışma kapsamında araştırmanın amacına uygun olarak hazırlanan aşağıdaki sorulara cevaplar aranmıştır:

S1: Türkiye’deki üniversitelerde muhasebe denetimi alanında görev yapan akademisyenlerinin cinsiyet dağılımı nasıldır?

S2: Türkiye’deki üniversitelerde muhasebe denetimi alanında görev yapan akademisyenlerinin unvan dağılımı nasıldır?

S3: Türkiye’deki üniversitelerde muhasebe denetimi alanında görev yapan akademisyenlerinin çalıştıkları üniversitelere göre dağılımı nasıldır?

S4: Türkiye’deki üniversitelerde muhasebe denetimi alanında görev yapan akademisyenlerinin çalıştıkları üniversitelerdeki birimlere göre dağılımı nasıldır?

S5: Türkiye’deki üniversitelerde muhasebe denetimi alanında görev yapan akademisyenlerinin yayın türlerine göre dağılımı nasıldır?

S6: Türkiye’deki üniversitelerde muhasebe denetimi alanında görev yapan akademisyenlerinin cinsiyetlerine göre yayın türü dağılımı nasıldır?

S7: Türkiye’deki üniversitelerde muhasebe denetimi alanında görev yapan akademisyenlerinin unvanlarına göre yayınlarının dağılımı nasıldır?

S8: Türkiye’deki üniversitelerde muhasebe denetimi alanında görev yapan akademisyenlerinin çalıştıkları üniversitelere göre yayınlarının dağılımı nasıldır?

4. BULGULAR

Çalışmanın bu kısmında muhasebe denetimi alanındaki akademisyenlerin cinsiyet dağılımları; unvan dağılımları, görev yapılan üniversite ve birim dağılımları; yayınlamış oldukları bilimsel yayınların türüne göre (makale, bildiri ve bilimsel kitap/ ders kitabı) dağılımlarına ilişkin bulgulara yer verilmiştir.

Tablo 1. Muhasebe Denetimi Alanındaki Akademisyenlerin Cinsiyetine Göre Dağılım

Cinsiyet	f	%
Kadın	167	37,19
Erkek	282	62,81
Toplam	449	100,00

Türkiye’deki üniversitelerde muhasebe bilim alanında görev yapan denetim anahtar kelimesini uzmanlık alanı olarak kullanan akademisyenlerin cinsiyet dağılımları incelendiğinde; %37,19’ u kadın akademisyenler ve %62,81’ i ise erkek akademisyenlerdir. Bu oranlar Türkiye geneli (kadın %47, erkek %53) ve muhasebe alanındaki (kadın %36, erkek %64) akademisyenlerin cinsiyet dağılımına yakın oranlar olarak görülmektedir.

Tablo 2. Muhasebe Denetimi Alanındaki Akademisyenlerin Unvanlarına Göre Dağılım

Unvan	f	%
Profesör	112	24,94
Doçent	86	19,16
Dr. Öğretim Üyesi	112	24,94
Öğretim Görevlisi	107	23,83
Araştırma Görevlisi	32	7,13
Toplam	449	100,00

Akademisyenlerin unvan dağılımları incelendiğinde %24,94’ünün Profesör ve Dr. Öğretim Üyesi, %23,83’ünün Öğretim Görevlisi, %19,16’sının Doçent ve %7,13’ünün ise Araştırma Görevlisi unvanına sahip olduğu tespit edilmiştir. Akademisyenlerin yaklaşık %70’inin öğretim üyesi olması yapılan hem bilimsel çalışmaların ve hem de eğitim öğretimin nitelik ve niceliği açısından olumlu bir durum olarak değerlendirilebilir. Ayrıca ileride muhasebe denetimi alanındaki

çalışmaların arttırılabilmesi için Araştırma Görevlisi unvanına sahip akademik personele sayısal olarak daha fazla ihtiyaç olduğu görülmektedir.

Tablo 3. Muhasebe Denetimi Alanındaki Akademisyenlerin Unvanlarına göre Cinsiyet Dağılımı

Unvan	Kadın	%	Erkek	%	Toplam	%
Profesör	28	25,00	84	75,00	112	100,00
Doçent	36	41,86	50	58,14	86	100,00
Dr. Öğretim Üyesi	49	43,75	63	56,25	112	100,00
Öğretim Görevlisi	44	41,12	63	58,88	107	100,00
Araştırma Görevlisi	10	31,25	22	68,75	32	100,00
Toplam	167	37,19	282	62,81	449	100,00

Akademisyenlerin unvanlarına göre cinsiyet dağılımları incelendiğinde Profesör unvanına sahip olanların %25'i kadın, %75'i erkek; Doçent unvanına sahip olanların %41,86'sı kadın, %58,14'ü erkek; Dr. Öğretim Üyesi unvanına sahip olanların %43,75'i kadın, %56,25'i erkek, Öğretim Görevlisi unvanına sahip olanların %41,12'si kadın, %58,88'i erkek ve Araştırma Görevlisi unvanına sahip olanların %31,25'i kadın, %68,75'i erkek olduğu tespit edilmiştir. Yapılan araştırmada kadın akademisyenlerin bütün unvanlarda erkek akademisyenlere göre sayısının az olduğu görülmektedir.

Tablo 4. Muhasebe Denetimi Alanında En fazla Akademisyenin Çalıştığı Üniversitelere göre Dağılım

Üniversite Adı	F	%
İstanbul Üniversitesi	14	3,12
Marmara Üniversitesi	13	2,90
Akdeniz Üniversitesi Kütahya Dumlupınar Üniversitesi Manisa Celal Bayar Üniversitesi Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Selçuk Üniversitesi	9	2,00
Kırklareli Üniversitesi	8	1,78
Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Bursa Uludağ Üniversitesi Çukurova Üniversitesi Harran Üniversitesi Kırıkkale Üniversitesi	7	1,56

Akademisyenlerin çalıştığı üniversitelere göre dağılım incelendiğinde; 136 farklı üniversitede muhasebe denetimi alanında çalışma yapan akademisyen olduğu ve bunlardan 14 akademisyen ile İstanbul Üniversitesi'nin ilk sırada, bunu takiben 13 akademisyen ile Marmara Üniversitesi'nin bunu takip ettiği, Akdeniz Üniversitesi, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Manisa Celal Bayar Üniversitesi, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi ve Selçuk Üniversitesi'nin 9 akademisyenle, Kırklareli Üniversitesi'nin 8 akademisyenle, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Bursa Uludağ Üniversitesi, Çukurova Üniversitesi, Harran Üniversitesi ve Kırıkkale Üniversitesi grubunun ise 7 akademisyenle bunu izlediği tespit edilmiştir.

Tablo 5. Muhasebe Denetimi Alanındaki Akademisyenlerin Çalıştığı Birimlere göre Dağılım

Birim Adı	f	%
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi	176	39,20
Meslek Yüksekokulu	126	27,84
İşletme Fakültesi	42	9,35
Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu	32	7,13
Uygulamalı Bilimler Fakültesi	16	3,56
Siyasal Bilgiler Fakültesi	11	2,45
İktisadi İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi	6	1,34
İşletme ve Yönetim Bilimleri Fakültesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu	5	1,11
İktisat Fakültesi Ticari Bilimler Fakültesi	3	0,67
Finansal Bilimler Fakültesi İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi Rektörlük Sağlık Bilimleri Fakültesi Turizm Fakültesi	2	0,45
Bankacılık ve Sigortacılık Yüksekokulu Beşerî ve Sosyal Bilimler Fakültesi Denizcilik Fakültesi Sanat ve Sosyal Bilimler Fakültesi Sivil Havacılık Meslek Yüksekokulu Sosyal Bilimler Enstitüsü Tapu Kadastro Yüksekokulu Ulaştırma Meslek Yüksekokulu Yönetim Bilimleri Fakültesi	1	0,22
TOPLAM	449	100,00

Akademisyenlerin üniversite bünyesinde çalıştıkları birimlere göre frekans ve yüzde dağılımı Tablo 5’te yer almaktadır. Bu tabloya göre muhasebe denetimi alanında çalışmalar yapan 274 akademisyen fakültelerde görev yapmaktadır. 164 akademisyen Meslek Yüksekokullarında görev yaparken bunu sırasıyla 8 akademisyen ile Yüksekokul, 2 akademisyen ile Rektörlük ve 1 akademisyen ile Sosyal Bilimler Enstitüsü izlemektedir. En fazla akademisyenin görev yaptığı birim (f=176; %39,20) İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi olurken onu sırasıyla 126 akademisyen ile Meslek Yüksekokulu, 42 akademisyen ile İşletme Fakültesi ve 32 akademisyen ile Sosyal Bilimler meslek yüksekokulu takip etmektedir. Bu dağılım, üniversitenin eğitim-öğretim kapasitesinin ağırlıklı olarak iktisadi, idari ve mesleki alanlara yoğunlaştığını göstermektedir. Özellikle yüksek oranlarla temsil edilen fakülteler, yayın faaliyetlerindeki üretkenlikleri ile belirleyici bir role sahip olabilirler.

Tablo 6. Muhasebe Denetimi Alanındaki Akademisyenlerin Yayınlamış Oldukları Bilimsel Yayınların Türlerine göre Dağılımı

Yayın Türü	Yayın Şekli	Yayın Dili	Toplam		
			f	%	%
Makale	Ulusal	Türkçe	3045	45,35	20,35
		Yabancı Dil	207	3,08	1,38
	Uluslararası	Türkçe	2316	34,5	15,48
		Yabancı Dil	1146	17,07	7,66
TOPLAM			6714	100,00	44,87
Bildiri	Ulusal	Türkçe	773	16,73	5,17
		Yabancı Dil	36	0,78	0,24
	Uluslararası	Türkçe	2635	57,02	17,61
		Yabancı Dil	1177	25,47	7,87
TOPLAM			4621	100,00	30,88
Bilimsel Kitap	Bölüm	Türkçe	2182	68,49	14,58
		Yabancı Dil	455	14,28	3,04
	Kitap	Türkçe	529	16,60	3,54
		Yabancı Dil	23	0,72	0,15
TOPLAM			3186	100,00	21,29
Ders Kitabı	Bölüm	Türkçe	309	69,91	2,07
		Yabancı Dil	4	0,90	0,03
	Kitap	Türkçe	128	28,96	0,86
		Yabancı Dil	1	0,23	0,01
TOPLAM			442	100,00	2,95
GENEL TOPLAM			14963		100,00

Tablo 6’da akademisyenlerin yayınlamış oldukları bilimsel yayınların yayın türü, yayın şekli ve yayın dili temelinde kategorize edilmiştir. Araştırmanın yapıldığı süreç içerisinde akademisyenlerin toplamda 14.963 yayına sahip oldukları yapılan analiz sonucunda ulaşılmıştır. Bu yayınların %44,87’si makale, %30,88’i bildiri, %21,29’u bilimsel kitap ve %2,95’i ders kitabı türünde olduğu görülmektedir. Bu analizde yayın dili olarak Türkçe ve Yabancı dil ayrımı yapılmasının sebebi az miktarda İngilizce yayın dili dışında çalışmaya rastlanılmış olmasıdır. Araştırma bulguları sonucunda yabancı dilde İngilizce dışında Azerice, Almanca ve Rusça dillerinde yayınlara rastlanılmış bu yayınların genel değerlendirmeyi etkilemeyeceği düşüncesi ile ayrı bir kategoriye gidilmemiştir.

Akademisyenlerin bilimsel çalışmalarında makale türündeki yayınları ilk sırada yer almaktadır. Bu yayınlar arasında Ulusal-Türkçe makaleler en büyük paya sahiptir (f=3045; %45,35). Ancak uluslararası yabancı dildeki makale oranı %17,07 olup, toplam yayınlar içindeki oranı %7,66 ile düşük düzeyde kalmıştır. Bu veriler, uluslararası düzeyde akademik görünürlüğün daha da artırılması gerektiğine işaret etmektedir.

Yapılan bildiri yayınlarında ise uluslararası konferanslarda sunulan bildiriler baskın durumdadır (örneğin, uluslararası-Türkçe: %57,02; yabancı dil: %25,47). Bu, üniversitelerin akademik kadrosunun bilimsel etkinliklerde aktif rol aldığını ve akademisyenlerin uluslararası kongre ve sempozyumlara katılımı tercih ettiğini göstermektedir.

Bilimsel kitap yayınlarında ise en çok Türkçe yazılmış bölüm katkıları öne çıkmakta (f=2182; %68,49) ve bu da öğretim üyelerinin alanlarında derinleştiğini ortaya koymaktadır. Bununla birlikte yabancı dilde yayınlanan kitap/bölüm oranlarının düşük olması (%3,19) uluslararası akademik etkileşimde sınırlılık olduğunu göstermektedir. Ders kitapları ise genel dağılım içinde en düşük paya sahiptir (%2,95). Elde edilen veriler, lisans ve ön lisans düzeyinde özgün ders materyallerinin sınırlı olduğunu ortaya koymaktadır. Akademisyenlerin ders kitabı yayınlarını artırılması noktasında teşvik edici sistemlerin devreye girmesi gerekmektedir.

Tablo 7. Muhasebe Denetimi Alanındaki Akademisyenlerin Yayınlamış Oldukları Bilimsel Yayınların Cinsiyete göre Dağılımı

Yayın Türü	Yayın Şekli	Yayın Dili	Cinsiyet				Toplam	
			Kadın		Erkek		f	%
			f	%	f	%		
Makale	Ulusal	Türkçe	96	3,15	2085	96,85	3045	100,00
		Yabancı Dil	84	40,58	123	59,42	207	100,00

	Uluslararası	Türkçe	722	31,17	1594	67,83	2316	100,00
		Yabancı Dil	390	34,03	756	65,97	1146	100,00
TOPLAM			2156	32,11	4558	67,89	6714	100,00
Bildiri	Ulusal	Türkçe	289	37,39	484	62,61	773	100,00
		Yabancı Dil	15	41,67	21	58,33	36	100,00
	Uluslararası	Türkçe	905	34,35	1730	65,65	2635	100,00
		Yabancı Dil	428	36,36	749	63,64	1177	100,00
TOPLAM			1637	35,43	2984	64,57	4621	100,00
Bilimsel Kitap	Bölüm	Türkçe	791	36,25	1391	63,75	2182	100,00
		Yabancı Dil	230	50,55	225	49,45	455	100,00
	Kitap	Türkçe	157	29,68	372	70,32	529	100,00
		Yabancı Dil	4	17,39	19	82,61	23	100,00
TOPLAM			1182	37,10	2004	62,90	3186	100,00
Ders Kitabı	Bölüm	Türkçe	77	24,92	232	75,08	309	100,00
		Yabancı Dil	3	75,00	1	25,00	4	100,00
	Kitap	Türkçe	17	13,28	111	86,72	128	100,00
		Yabancı Dil	0	0,00	1	100,00	1	100,00
TOPLAM			97	21,95	345	78,05	442	100,00
GENEL TOPLAM			5072	33,90	9891	66,10	14963	100,00

Akademisyenlerin yayınlamış oldukları bilimsel yayınların cinsiyete göre dağılımı tablosu incelendiğinde; 14.963 yayının yapıldığı ve bu yayınların %33,9'u kadın akademisyenler tarafından, %66,1'i erkek akademisyenlerce yayınlandığı tespit edilmiştir. Muhasebe denetimi alanında görev yapan erkek akademisyenlerin sayısal olarak fazlalığı yapılan yayınlara da yansıdığı görülmekte ise de YÖK Akademik verilerine göre toplam da en fazla yayına sahip akademisyenin 205 yayın ile Prof. Dr. Seval Selimoğlu olduğu tespit edilmiştir.

Yayınlara türlerine göre tablo incelendiğinde; yayınlanan makalelerin %32,11'i kadın akademisyenler, %67,89'u erkek akademisyenler tarafından yapılırken kadın akademisyenlerin genel ortalamaya yakın bir oranda yayına sahip oldukları ancak ulusal düzeyde daha çok yabancı dilde yayın yaptıkları görülmektedir. Ulusal ve uluslararası kongre ve sempozyumlarda sunulan bildiriler incelendiğinde toplam 4.621 bildirinin %35,43'ünün kadın akademisyenler ve %64,57'sinin ise erkek akademisyenler tarafından yapıldığı tespit edilmiştir. Makale yayınlarına göre sunulan bildirilerde kadın akademisyenlerin katılım düzeyi daha yüksek olarak görülmektedir.

Akademisyenler tarafından yayınlanan bilimsel kitap yayın türü incelendiğinde kadın akademisyenlerin bu alanda daha fazla temsil edildiği görülmektedir. Yapılan 3.186 yayının %37,1'i kadın akademisyenlerin yapmış oldukları yayınlardan oluşurken, erkek akademisyenlerin bu yayın

türünde %62,9'luk yayına sahip oldukları tespit edilmiştir. Bu kısımda kadın akademisyenlerin bölüm yazarlığında özellikle yabancı dilde yayın yapmaları uluslararası görünürlüğe önem verdiklerini göstermektedir. Yayın türlerinden ders kitabı türünün cinsiyete göre dağılımı incelendiğinde; toplam 442 yayının %21,95'i kadın akademisyenlerce, %78,05'inin erkek akademisyenler tarafından yapıldığı bu yayın türünde kadın akademisyenlerin katkısının diğer yayın türlerine oranla daha düşük olduğu görülmektedir.

Tablo 8. Muhasebe Denetimi Alanındaki Akademisyenlerin Yayınlamış Oldukları Bilimsel Yayınların Unvana Göre Dağılımı

Yayın Türü	Yayın Şekli	Yayın Dili	Unvan										Toplam	
			Prof. Dr.		Doç. Dr.		Dr. Öğr. Üyesi		Öğr. Gör.		Arş. Gör.			
			f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Makale	Ulusal	Türkçe	1435	47,13	952	31,26	471	15,47	152	5,00	35	1,14	3045	100
		Yabancı Dil	71	34,29	77	37,19	39	18,84	13	6,28	7	3,38	207	100
	Uluslararası	Türkçe	1089	47,02	549	23,71	464	20,03	136	5,87	78	3,37	2316	100
		Yabancı Dil	496	43,28	351	30,63	226	19,72	41	3,58	32	2,79	1146	100
TOPLAM			3091	46,04	1929	28,73	1200	17,87	342	5,09	152	2,26	6714	100
Bildiri	Ulusal	Türkçe	307	39,72	277	35,83	128	16,56	49	6,34	12	1,55	773	100
		Yabancı Dil	9	25,00	13	36,11	7	19,44	5	13,89	2	5,56	36	100
	Uluslararası	Türkçe	818	31,04	828	31,42	739	28,05	164	6,22	86	3,26	2635	100
		Yabancı Dil	525	44,60	311	26,42	200	16,99	53	4,50	88	7,48	1177	100
TOPLAM			1659	35,90	1429	30,92	1074	23,24	271	5,86	188	4,07	4621	100
Bilimsel Kitap	Bölüm	Türkçe	752	34,46	707	32,40	514	23,56	135	6,19	74	3,39	2182	100
		Yabancı Dil	174	38,24	184	40,44	80	17,58	11	2,42	6	1,32	455	100
	Kitap	Türkçe	274	51,80	127	24,01	95	17,96	21	3,97	12	2,27	529	100
		Yabancı Dil	13	56,52	7	30,43	1	4,35	2	8,70	0	0,00	23	100
TOPLAM			1210	37,98	1025	32,17	690	21,66	169	5,30	92	2,89	3186	100
Ders Kitabı	Bölüm	Türkçe	190	61,49	64	20,71	29	9,39	25	8,09	1	0,32	309	100
		Yabancı Dil	1	25,00	3	75,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	4	100
	Kitap	Türkçe	102	79,69	17	13,28	3	2,34	6	4,69	0	0,00	128	100
		Yabancı Dil	1	100,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	100
TOPLAM			294	66,52	84	19,00	32	7,24	31	7,01	1	0,23	442	100
GENEL TOPLAM			6254	41,80	4467	29,85	2996	20,02	813	5,43	433	2,89	14963	100

Akademisyenlerin yayınlamış oldukları bilimsel yayınların unvana göre dağılımı tablosu incelendiğinde; araştırmaya konu olan 14.963 adet bilimsel yayının genel dağılımında, yayınların 6.254 adet ve %41,80 oranında Profesör unvanlı akademisyenler tarafından yapıldığı, Doçent unvanlı akademisyenlerin 4.467 adet yayın ve %29,85 yayın oranı ile bilimsel katkı sağladıkları tespit edilmiştir. Bunu akademisyenleri sırasıyla Doktor Öğretim Üyesi (%20,02), Öğretim Görevlisi (%5,43) ve Araştırma Görevlisi (%2,89) unvanına sahip akademisyenler izlemektedir.

Bilimsel yayınların türleri dikkate alınarak unvanlara göre dağılımları incelendiğinde; makale dağılımında en yüksek katkı %46,04 ile Profesör unvanlı akademisyenlerdedir. Bu akademisyenleri sırasıyla %28,73 ile Doçent, %17,87 ile Dr. Öğretim Üyesi, %5,09 ile Öğretim Görevlisi ve %2,26 ile Araştırma Görevlisi unvanına sahip akademisyenler takip etmektedir. Makalelerin ulusal ve uluslararası indekslerce taranan dergilerdeki yayın dağılımında ise ulusal dergilerde yayın dili Türkçe olan yayınlarda %47,13 oranıyla Profesör unvanlı akademisyenler ilk sırada iken yayın dili yabancı dilde olan yayınlarda ise %37,19 oran ile Doçent unvanlı akademisyenler ilk sırayı almışlardır. Uluslararası indekslerce taranan dergilerde yapılan makale yayınlarında ise hem yayın dili Türkçe hem de yayın dili yabancı dilde olan yayınlarda Profesör unvanına sahip akademisyenlerin ilk sırada yer aldığı görülmektedir. Ulaşılan veriler neticesinde makale türündeki bilimsel yayınlarda, üst akademik unvana sahip akademisyenlerin (Profesör ve Doçent) katkısının daha fazla olduğu görülmektedir.

Akademisyenler tarafından kongre ve sempozyumlarda sunulan bildiriler incelendiğinde ulusal alanda yapılan ve yayın dili Türkçe olan bildirimlerde %39,72 oran ile Profesör unvanlı akademisyenler ilk sırada iken onları %35,83 oran ile Doçent unvanlı akademisyenler izlemiştir. Yayın dili yabancı dilde olan bildirimlerde ise %36,11 oranı ile Doçent unvanlı akademisyenler ilk sırayı almışlardır. Uluslararası kongre ve sempozyumlarda sunulan bildiriler incelendiğinde yayın dili Türkçe olan bildirimlerde %31,42 oranı ile Doçent unvanlı akademisyenler az bir farkla da olsa ön plana çıkmaktadırlar. Bunu %31,04 oran ile Profesör unvanlı akademisyenler izlemiştir. Yabancı dilde sunulan uluslararası bildirimlerde ise %44,60 ile Profesör unvanına sahip akademisyenler ilk sırada yer alırken %26,42 oranıyla Doçent unvanına sahip akademisyenler ikinci sırada yer almıştır. Uluslararası üretkenlik açısından üst unvana sahip akademisyenlerin ön planda yer aldıkları gözlenmektedir. Bu sonuçlar, Araştırma Görevlisi ve Öğretim Görevlisi unvanına sahip akademisyenlerin daha fazla üretkenlik için kongre ve sempozyumlara teşvik edilmeleri gerektiğini göstermektedir.

Akademisyenler tarafından yayınlanan bilimsel kitap ve kitap bölümü dağılımı incelendiğinde; yayın dili Türkçe olan kitap bölümü yazarlığında %34,46 ile Profesörler ilk sıradayken yabancı dilde yayınlanan kitap bölümü yazarlığında %40,44 ile Doçent unvanına sahip akademisyenler ilk sırayı almışlardır. Bilimsel kitap yayınlarında ise hem Türkçe hem de yabancı dilde yapılan yayınlarda Profesör unvanına sahip akademisyenler üretkenlikleriyle dikkat çekmektedirler.

Ders kitabı türündeki eserlerde akademisyenlerin yapmış oldukları yayınlar incelendiğinde; belirgin bir şekilde Profesör unvanına sahip akademisyenlerin ön plana çıktıkları söylenebilir. Ancak genel bilimsel yayın eğilimi dikkate alındığında üniversitelerde öğrenci yetiştirilmesi amacıyla yapılan ders kitabı yayınlarının sayısal anlamda yeterli ölçüde olmadığı bu tür yayınların artırılması için gerekli teşviklerin yapılması gerektiği belirtilebilir.

Bilimsel yayın türlerinin akademik unvanlara göre dağılımı tablosu genel bir değerlendirme yapılacak olursa; akademik kıdem ile yayın sayısı arasında doğrudan bir ilişkinin olduğu ve bu durumun, yayın sayısının hem akademik yükselme kriterleri hem de akademik olgunlukla bağlantılı olduğunu göstermektedir. Alt unvanlardaki (özellikle Araştırma Görevlisi ve Öğretim Görevlisi) akademisyenlerin yayın üretkenliklerinin düşük olması ya yeterli teşvik mekanizmalarının olmaması ya da araştırma olanaklarının sınırlılığına işaret etmektedir.

5. SONUÇ

Bu çalışma Türkiye’de muhasebe denetimi alanında bilimsel faaliyetlerde bulunan akademik personelin profillerini inceleyerek akademik üretkenliklerini ortaya koymaya çalışmaktadır. Bu amaç doğrultusunda Türkiye’de akademik personelin yayın faaliyetlerini bütüncül biçimde kapsayan en güncel ve resmi kaynak olması nedeniyle YÖK Akademik veri tabanı tercih edilmiştir. Bu veri tabanında “muhasebe” bilim alanında çalışmalar yapan 1.283 akademik personelden “denetim” anahtar kelimesini uzmanlık alanı olarak kullanarak bilimsel faaliyetlerini sürdüren 449 akademik personelin profilleri araştırmaya konu edilmiştir. Çalışma sonucunda elde edilen bulgular, Türkiye’de muhasebe denetimi alanında akademik üretkenliğin cinsiyet, unvan, kurum ve yayın türleri bakımından belirgin farklılıklar gösterdiğini ortaya koymaktadır.

Çalışmanın temel bulgularından ilki, muhasebe denetimi alanında görev yapan akademisyenlerin cinsiyet dağılımında erkek akademisyenlerin belirgin biçimde baskın olduğudur. Erkek akademisyenlerin toplam akademisyenler içindeki payının %62,81 olması ve toplam yayın üretiminin %66,10’unun erkek akademisyenler tarafından gerçekleştirilmesi, akademik üretkenlikteki cinsiyet temelli dengesizliğin sürdüğünü göstermektedir. Bu bulgu, muhasebe ve denetim alanında akademik üretkenliği inceleyen ulusal ve uluslararası çalışmalarla büyük ölçüde örtüşmektedir (Güney, 2020; Samkin ve Schneider, 2014; Bonnard ve Duguet, 2025). Bununla birlikte çalışmanın bulguları, kadın akademisyenlerin özellikle üst akademik unvanlarda sınırlı temsile sahip olmalarının, toplam üretkenlik düzeyleri üzerinde yapısal bir etki yarattığını düşündürmektedir. Dolayısıyla cinsiyet farklılıklarının yalnızca bireysel tercihler veya performans

farklılıklarıyla değil, akademik yükselme süreçleri ve kurumsal kariyer dinamikleriyle birlikte değerlendirilmesi gerekmektedir.

Akademik unvanlara göre yapılan değerlendirmede, bilimsel üretimin büyük ölçüde profesör (%41,80) ve doçent (%29,85) unvanına sahip akademisyenlerde yoğunlaştığını ortaya koymaktadır. Bu bulgu, akademik kariyer ilerledikçe araştırma kaynaklarına, akademik ağlara ve yayın deneyimine erişimin arttığını savunan birikimli avantaj yaklaşımıyla uyumludur (Wills vd., 2013; Sinatra vd., 2016). Bununla birlikte, öğretim görevlisi ve araştırma görevlisi unvanındaki akademisyenlerin üretkenlik düzeylerinin oldukça sınırlı kalması, bireysel performans farklılıklarından ziyade yapısal ve kurumsal kısıtların etkisini düşündürmektedir. Bu çerçevede akademik üretkenlik, yalnızca bireysel çaba ve yetkinliklerle açıklanabilecek bir olgu olmaktan çıkmakta; üniversitelerin örgütsel yapısı ve teşvik mekanizmalarıyla yakından ilişkili bir çıktı olarak değerlendirilmektedir.

Yayın türleri incelendiğinde, makaleler (%44,87) ilk sırada yer almakta, bunu bildirimler (%30,88), bilimsel kitaplar (%21,29) ve ders kitapları (%2,95) takip etmektedir. Ancak yayınların büyük bölümünün ulusal ve Türkçe dilinde yapılması, uluslararası akademik görünürlüğün istenilen düzeyde olmadığını göstermektedir. Bu durum, yalnızca bireysel dil yeterliliği eksikliğiyle açıklanamayacak ölçüde sistematik bir yapıya işaret etmektedir. Ulusal akademik yükseltme kriterleri, teşvik sistemleri ve değerlendirme pratiklerinin, uluslararası etki yerine ulusal yayınları görece daha fazla ödüllendiren bir yapıya sahip olması bu süreci etkileyen temel unsurlar arasında değerlendirilebilir. Nitekim literatürde de benzer biçimde, Türkiye'deki muhasebe akademisyenlerinin uluslararası indekslerde taranan dergilerde yayın yapma oranlarının düşük olduğu vurgulanmaktadır (Serçemeli vd., 2025; Katanalp, 2024). Buna karşın, uluslararası kongre ve sempozyum bildirimlerinin görece yüksek olması muhasebe denetimi alanındaki akademisyenlerin uluslararası akademik camia ile etkileşime açık olduğunu göstermektedir. Ancak bu etkileşimin, uluslararası indekslerde taranan dergilerde yayımlanan kalıcı bilimsel çıktılara yeterince yansımadağı görülmektedir. Bu durum, akademik üretimde “uluslararası etkileşim” ile “uluslararası etki” arasında belirgin bir ayrışma bulunduğunu ortaya koymaktadır. Çalışma, bu ayrımı görünür kılarak, muhasebe denetimi literatüründe sıklıkla göz ardı edilen önemli bir yapısal soruna dikkat çekmektedir.

Bilimsel kitap ve kitap bölümü yayınlarında kadın akademisyenlerin görece daha yüksek temsil oranına sahip olması, kadın akademisyenlerin özellikle uzun soluklu ve derinlikli akademik çalışmalarda daha görünür olduklarını göstermektedir. Ancak ders kitabı türündeki yayınların toplam yayınlar içindeki payının oldukça düşük olması, üniversitelerde eğitim-öğretim faaliyetlerini

destekleyecek özgün ders materyallerinin sınırlı olduğunu ortaya koymaktadır. Bu durum, akademik teşvik sistemlerinin ders kitabı üretimini yeterince özendirmemesiyle ilişkilendirilebilir.

Genel olarak, akademik kıdem ile yayın sayısı arasında güçlü bir ilişki olduğu; öğretim görevlisi ve araştırma görevlisi unvanına sahip akademisyenlerin üretkenliklerinin düşük seviyede kaldığı ve kadın akademisyenlerin sayıca az olmasına rağmen özellikle kitap bölümlerinde ve yabancı dildeki çalışmalarda daha görünür olduğu tespit edilmiştir. Bu sonuçlar, muhasebe denetimi alanında akademik çeşitliliğin, uluslararasılaşmanın ve genç akademisyenlerin desteklenmesinin önemini ortaya koymaktadır.

Bu çalışmanın bulguları neticesinde kadın akademisyenlerin akademik kariyer süreçlerinin desteklenmesi ve denetim alanında bilimsel üretkenlikleri teşvik edilerek üniversiteler bazında kadın akademisyenler için ayrıcalıklı politikalar geliştirilebilir. Akademisyenlerin uluslararası indekslerce taranan hakemli dergilerde yayın yapmalarını arttırmak ve motive etmek için dil desteği, online bilimsel hizmetlerin desteklenmesi ve uluslararası projelere katılımların teşvik edilmesi etkili olacaktır. Özellikle öğretim görevlisi ve araştırma görevlisi unvanlarına sahip akademisyenlerin kariyer gelişimlerine yönelik olanakların ve bu doğrultuda yürütülecek olan programların uygulanması, üniversitelerin nitelikli personel yetiştirmesi ve kurumsal yayın performans göstergelerini de yükseltmesine imkan sağlayacaktır.

Yapılan çalışmada akademisyenlerin profillerine ve yayın üretkenliklerine sadece YÖK Akademik veri tabanından ulaşılmış olması araştırmanın kısıtını oluşturmaktadır. Ayrıca, analizden elde edilen bulgular yalnızca ilgili zaman dilimi ve kullanılan teknik bağlamında geçerlidir. Gelecekte yapılacak olan çalışmalarda farklı veri tabanları kullanılarak akademisyenlerin bilimsel çalışmalarına yapılan atıflar, h-endeksi, uluslararası görünürlükleri alana özgü hangi temalarda yoğunlaştıkları, üretim sıklıkları ve akademik iş birlikleri gibi yeni araştırmalar önerilebilir.

KAYNAKÇA

- Akın, S. (2024), Bilgi teknolojileri ortamında denetim konusunda yapılmış çalışmaların bibliyometrik analizi. Muhasebe ve Denetim Alanındaki Çalışmaların Bibliyometrik Analizi. Gazi Kitabevi. Ankara.
- Atta-Owusu, K.- Fitjar, R. D. (2021). "What motivates academics for external engagement? Exploring the effects of motivational drivers and organizational fairness". *Science and Public Policy*, 49(2), 1-18. <https://doi.org/10.1093/scipol/scab075>
- Bağdat, A. – Erdost, A. (2023), "Muhasebe alanında iç kontrol konusunda yayımlanmış tezlerin analizi (2008-2022)". *Denetim Dergisi*, 14(28), 1-12.
- Benston, G. – Bromwich, M. – Litan, R. E. – Wagenhofer, A. (2003). *Following the money: The Enron failure and the state of corporate disclosure*. Brookings Institution Press, Washington, D.C.
- Bonnard, C., - Duguet, A. (2025). "Mapping the academic landscape: profiles of academic work in France". *Journal of Further and Higher Education*, 49(6), 703–717. <https://doi.org/10.1080/0309877X.2025.2490020>
- Boyraz, M.- Kabakulak, A. (2020). "Türkiye'deki turizm rehberliği bölümlerinde görev yapan akademisyenlerin bilimsel yayınlarının bibliyometrik analizi". *Türk Turizm Araştırmaları Dergisi*, 4(3), 2152–2163. <https://doi.org/10.26677/TR1010.2020.472>
- Chan, C.K. – Chen, R.C. – Cheng, TW. L. (2005), "Ranking Research Productivity in Accounting for Asia-Pacific Universities". *Review of Quantitative Finance and Accounting*, 24, 47–64.
- Chen, Y.- Gupta, A.- Hoshower, L. (2006). "Factors that motivate business faculty to conduct research: an expectancy theory analysis". *Journal of Education For Business*, 81(4), 179–189. <https://doi.org/10.3200/JOEB.81.4.179-189>
- Cumbana, D.A.P.T. – Ventura, J.B. (2024), "Transformation and overview of audit in past 20 years: a bibliometric analysis". *Cogent Business & Management*, 11(1), 1-18. <https://doi.org/10.1080/23311975.2024.2395434>
- Çetinoğlu, T. (2023). "Türkiye'de bağımsız denetim: dergi park kapsamındaki çalışmaların 2011-2022 yılları arası içerik analizi". *Uluslararası Sosyal ve Ekonomik Çalışmalar Dergisi*, 4,(1), 80-95.
- Demirtaş, M.C. (2022). "Türkiye'de pazarlama alanında yer alan kadın akademisyenlerin profilleri üzerine bir araştırma". *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 21 (84), Ekim, 1606-1631.
- Erdem, A.R. (2013). "Bilgi toplumunda üniversitenin değişen rolleri ve görevleri". *Yükseköğretim Dergisi*, 3(2), 109–120. <https://doi:10.2399/yod.13.013>
- Grancay, M. -Vveinhardt, J.- Sumilo, E. (2017). "Publish or perish: how central and eastern european economists have dealt with the ever-increasing academic publishing requirements 2000–2015". *Scientometrics*, 111(3), 1813–1837. <https://doi.org/10.1007/S11192-017-2342-z>

- Güney, C. (2020), “Türkiye’deki muhasebe akademisyenleri üzerine bir araştırma”. İktisadi Ve İdari Bilimlerde Teori ve Araştırma, Cilt:2, Gece Kitaplığı, Ankara.
- Hermanowicz, J. C. (2012). “The sociology of academic careers: problems and prospects”. American Sociologist, 43(4), 207–249. <https://doi.org/10.1007/978-94-007-2950-6>
- Katanalp, B. (2024). “Türkiye’de görev yapan muhasebe akademisyenlerinin uluslararası görünürlüğü üzerine bir araştırma”. Muhasebe Ve Finansman Dergisi (MUFAD), 102, Nisan, 39-57.
- Krippendorff, K. (2004). Content analysis: An introduction to its methodology (2nd ed.) thousand oaks. Sage Publications, CA. https://books.google.com.tr/books?id=S_Yqfxnggjqc&printsec=frontcover&hl=tr&source=gbs_ge_summary_r&cad=0#v=onepage&q&f=false (04.07.2025).
- Mengi, F.- Schreglmann, S. (2013). “Akademisyenlik bağlamında bilimsel üretkenliği etkileyen çevresel faktörler”. Amasya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 2(1), 1-17.
- Miles, M. B. - Huberman, A. M. (1994). Qualitative data analysis: an expanded sourcebook (2nd ed.). Sage Publications. https://books.google.com.tr/books?id=U4lu_Wj5qec&printsec=frontcover&hl=tr#v=onepage&q&f=false (05.07.2025).
- Neuendorf, Kimberly A. (2017). The Content Analysis Guidebook (2nd Ed.). Sage Publications, https://books.google.com.tr/books?id=Hupvtmu4sigc&printsec=frontcover&hl=tr&source=gbs_ge_summary_r&cad=0#v=onepage&q&f=false (05.07.2025).
- Parlar, H. – Kart, S. (2022). “COVID-19 döneminde akademisyenlerin akademik motivasyon ve yayın performansının incelenmesi”. Yükseköğretim Ve Bilim Dergisi, 12(3), Aralık, 519-536. <https://doi.org/10.5961/Highereduci.1128593>
- Salur, M.N. (2020), “Türkiye’deki akademik dergilerde denetim alanında 2002–2019 yılları arasında yayımlanmış bilimsel makalelerin içerik analizi”. Üçüncü Sektör Sosyal Ekonomi Dergisi, 55(4), 2828-2846.
- Samkin, G. – Schneider, A. (2014), “Using university websites to profile accounting academics and their research output A three country study”. Meditari Accountancy Research, 22(1), 77-106, <http://dx.doi.org/10.1108/MEDAR-05-2014-0038>
- Serçemeli, M.- Şardağ Karabulut, M.- Özata Canlı, S. N. (2025). “Türkiye’deki muhasebe alanındaki akademisyenlerin yayın performansları ve yayın motivasyonları”. Üniversite Araştırmaları Dergisi, 8(2), 240–252. <https://doi.org/10.32329/Uad.1590129>
- Sikka, P. (2009). “Financial crisis and the silence of the auditors”. Accounting, Organizations and Society, 34(6-7), 868–873, doi:10.1016/j.aos.2009.01.004.
- Sinatra, R.- Wang, D.- Deville, P.- Song, C.- Barabasi, A. L. (2016). “Quantifying the evolution of individual scientific impact”. Science, 354(6312), 1-82. <https://doi.org/10.1126/Science.Aaf5239>
- Solak, B. - Faydalı, F. (2023). “Denetim literatüründe dünya çapında eğilimler: bibliyometrik bir analiz”. Muhasebe Bilim Dünyası Dergisi, Özel Sayı, 249-284.

- Taylor, G.K. -Brasel, R. K. -Dawkins, C. M. – Dugan, T. M. (2018). “Keeping pace: The conditional probability of accounting academics to continue publishing in elite accounting journals”. *Advances in Accounting* 41, February , 97–113.
- Wills, D.,- Ridley G.- Mitey H. (2013). “Research productivity of accounting academics in changing and challenging times”. *Journal Of Accounting & Organizational Change*, 9 (1), 4-25. <https://doi.org/10.1108/18325911311307186>
- Wimmer, R. D.- Dominick, J. R. (2000). *Mass Media Research: An Introduction*, Belmont: Wadsworth Publishing Company. Boston. USA.
- Yeşilçelebi, G. (2022), “Denetimde dijital dönüşüm: bilimetric bir inceleme”. *Sayıştay Dergisi*, 33(126), 381-408.
- Yıldırım, A.- Şimşek, H. (2021). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*, 12. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- <https://akademik.yok.gov.tr/AkademikArama/> , Yükseköğretim Kurulu Akademi Veri Tabanı, (15.03.2025 – 10.07.2025).

